

جدول مقایسه ای رویکردهای جدید به مسائل محیط زیست در جهان و ایران

کمیسیون امور زیربنایی و تولیدی (کمیته محیط زیست)

چکیده

مسائل زیست محیطی از جمله محدود مسائلی است که آثار و پیامدها و شعاع تاثیرگذاری آن به فراتر از مرزهای ملی سرایت و گسترش می یابد. از این رو شاخص های تخریب و حفاظت زیست محیطی از جمله ضابطه های توسعه پایدار و همچنین تهدیداتی است که در این مقوله حیات نوع انسان را تهدید می کند. در این مقاله ارائه اطلاعات سازمان یافته در مورد وضعیت برنامه ها و اولویت کشورهای مختلف و چالش های مرتبط با آن در حوزه محیط زیست است.

واژگان کلیدی

محیط زیست، اولویت ها، چالش های زیست محیطی

نام کشور	ساختار محیط زیست	اولویت ها	چالش ها
برزیل	وزارت محیط زیست MMA	<ul style="list-style-type: none"> • قوانین و معاهدات قوی بین المللی در زمینه محیط زیست و پایداری • مسئولیت پذیری و تعداد بالا تشکل ها مردمی • پیشبرد اصول و راهبردها برای حفاظت و نگهداری و بهره برداری پایدار از منابع طبیعی • نانو تکنولوژی • صنعت بازیافت پیشرفته • ارزشگذاری خدمات زیست محیطی و اخذ مالیات از نابود کنندگان محیط زیست جهت جلوگیری از قطع و نابودی درختان آمازون • تنوع زیستی بالا و دارای بهترین برنامه عمل توسعه پایدار در خط مشی عمومی 	<ul style="list-style-type: none"> - تغییرات شدید جوی و عدم بارش بارانهای موسمی - جنگل زدایی - از بین رفتن مراتع - ازدیاد جمعیت - ساخت بزرگراه ها - صید بی رویه آبزیان - فرسایش خاک - آلودگی هوا - گونه های زیستی در معرض تهدید
مکزیک	دپارتمان محیط زیست مکزیک جدید انستیتو محیط زیست و منابع طبیعی	<ul style="list-style-type: none"> • ارتقا و پیشبرد امر حفاظت و نگهداری اکوسیستم ها، منابع طبیعی، کالا و خدمات اکوسیستمی • بهره برداری پایدار، توسعه پایدار • پیشبرد مدیریت محیط زیست با همکاری دولت فدرال • ارزشگذاری و تعیین اثرات زیست محیطی در پروژه های توسعه ای • مشارکت با بخش خصوصی و شهرداری ها • توسعه و اجرای سیاست ملی برای منابع طبیعی • مطالعه روی بحرانهای زیست محیطی • مشارکت در کنوانسیونهای بین المللی • تنظیم قوانین و پایش و حفاظت از جریانات 	<ul style="list-style-type: none"> - جنگل زدایی - آلودگی آب - نشت نفت در خلیج مکزیک - تهدید زیستگاه های آبزیان
آرژانتین	وزارت بهداشت عمومی و محیط زیست	<ul style="list-style-type: none"> • تنوع زیستی بالا و دارای نواحی حفاظت شده و مکانهای ثبت شده در یونسکو • عرضه آب های تجدید پذیر • سازمان های زیست محیطی فعال غیر دولتی 	<ul style="list-style-type: none"> - آلودگی هوا - ازدست دادن زمین های کشاورزی و فرسایش خاک و نمک زایی - جنگل زدایی - استفاده از آفت کش های غیرکنترل شده حاوی فلزات سنگین و هیدرو کربن ها

نام کشور	ساختار محیط زیست	اولویت ها	چالش ها
آمریکا	زینست ایالات متحده EPA آژانس حفاظت محیط	<ul style="list-style-type: none"> • کنترل و توسعه قوانین و سیاست های رسمی دولت در حفاظت از محیط زیست • ترویج راهکارهای حفظ محیط زیست و مقابله با چالشهای گرمایش جهانی • اعمال قوانین و محدودیت های جدید برای کاهش آلودگی هوا ناشی از دودکشهای عظیم صنعتی 	<ul style="list-style-type: none"> - تولید گازهای گلخانه ای و بزرگترین آلوده کننده محیط زیست - وقوع تندبادها، افزایش آتش سوزی های طبیعی و افزایش سیلابها - شوره زارشدن زمین های کشاورزی و کاهش برداشت محصولات - کمبود آب در برخی نواحی ایالتی
اتحادیه اروپا	آژانس محیط زیست کمیسیون اروپا EEA - اجرایی محیط زیست EEC	<ul style="list-style-type: none"> • استقرار یا ایجاد شبکه پایش محیط زیست اروپا • تامین منابع مالی جهت سازوکار نظارت بر محیط زیست و امنیت اروپا • مدیریت بحران در زمان وقوع سیلابها-زمین لرزه-آتش سوزی جنگلها و.... • فعالیت در زمینه های آلودگی هوا- آمایش سرزمین-تنوع زیستی- تغییرات آب و هوایی-آب- انرژی های تجدید پذیر • پوشش شبکه ای اروپا-غرب آسیا و روسیه • اقتصادسبز-انرژی-شیلات-آب ،کشاورزی، ماهیگیری-الگوی تولید و مصرف-توریسم و حمل و نقل و وضع استانداردهای مربوطه 	<ul style="list-style-type: none"> - تخصیص پارانه که در بخش سیاست مشترک موجب تولید بیش از نیاز و تقاضا (CAP) کشاورزی و ترغیب به زراعت گسترده CAP شده که مخرب محیط زیست بوده است - سیاست های اقتصادی کشورهای عضو بحران های اقتصادی
ترکیه	وزارت محیط زیست	<ul style="list-style-type: none"> • توسعه گردشگری و ضرورت توسعه پایدار در گسترش توریسم • ایجاد استراتژی کاملاً جداگانه به تناسب شرایط اقلیمی در شهرهای توریستی و تامین تسهیلات لازم به کمک بانک جهانی • ایجاد طرحهای پژوهشی در زمینه ارزیابی توسعه و تاثیر آن بر محیط زیست نواحی مدیترانه • ایجاد مراکز نوری جهت تشخیص تغییرات آب و هوایی و اجرای برنامه های حفاظت از لایه اوزون • حفاظت از جنگل ها و جلوگیری از فرسایش خاک و مقابله با گسترش بیابان • همکاری در کنترل پدیده گرد و غبار و ریزگردها 	<ul style="list-style-type: none"> - رشد انفجاری توریسم و بروز خسارت های زیست محیطی به دولت - فرسایش خاک و وقوع پدیده گرد و غبار بعنوان بزرگترین مشکل زیست محیطی منطقه - آلودگی هوا

نام کشور	ساختار محیط زیست	اولویت ها	چالش ها
چین	وزارت حفاظت از محیط زیست	<ul style="list-style-type: none"> افزایش سرمایه گذاری در دهمین برنامه ۵ ساله اقتصاد و جامعه چین تجدید و تکمیل قوانین در خصوص حفاظت محیط زیست قانون مهار آلودگی هوا، آب، حفاظت از محیط زیست دریایی، مهار آلودگی صدا اتخاذ سیاست های سیستم مدیریت حفاظت از محیط زیست ارتقاء آگاهی مردم در زمینه حفاظت از محیط زیست ارتقاء کیفیت محیط زیست روستایی و شهری 	<ul style="list-style-type: none"> ازدیاد جمعیت بعد از کشور آمریکا بزرگترین آلوده کننده گازهای گلخانه ای افزایش تولید زباله های جامد صنعتی
هندوستان	وزارت محیط زیست و جنگل ها	<ul style="list-style-type: none"> برترین کشور جهان در سال ۲۰۱۱ جهت حفاظت از محیط زیست پذیرش فرآیند انتقال به سوی اقتصاد سبز تلاش های فراوان در جهت حفظ حیوانات، جنگلها، مراتع و سایر منابع طبیعی کشور توجه مردم به محیط زیست و شیوه های محافظت از آن ایجاد سیستم های درختکاری بادشکن ها و کمربندهای پناهگاهبرای حفاظت از زمین های کشاورزی و مقابله با تخریب زمین بیوتکنولوژی و نانوتکنولوژی 	<ul style="list-style-type: none"> ازدیاد جمعیت و فقر شدید که فشار فزاینده ای را بر مناطق جنگلی بویژه در نواحی پرجمعیت وارد می کند. فشارهای اقتصادی - اجتماعی - خصوصاً بر روی نواحی جنگلی کشور زیاد است. تعدد فرهنگ ها و قومیت های مختلف
ژاپن	وزارت محیط زیست	<ul style="list-style-type: none"> کاهش رشد جمعیت گرمایش جهانی مدیریت مواد زاید و پسماند الکترونیک شیلات و آبزیان برنامه ریزی شهری قوانین و سیستم های قانونگذاری جهت پیشگیری از آلودگی، حفاظت و حمایت از زیستگاه های طبیعی انرژی هسته ای و ارتقا و دخیره انرژی استقبال از قوانین حفاظت از محیط زیست دریایی (IMO) و دریانوردی 	<ul style="list-style-type: none"> وقوع بلایای طبیعی زلزله -سونامی و تاثیر آن بر محیط زیست گیاهی - جانوری ریزش بارانهای اسیدی وجود نیروگاه های هسته ای و خطر نشت مواد رادیواکتیو در اثر وقوع سونامی و زلزله های مکرر
بحرین	سازمان حفاظت محیط زیست آبزیان و حیات وحش	<ul style="list-style-type: none"> کنترل کیفی و پایش آلاینده ها در منطقه دریایی راپمی حفاظت و مدیریت پایدار منابع آبی و شیلاتی طرح سامانه سنجش از دور توسط تصاویر ماهواره ای جهت پایش و ردیابی تمامی لکه های نفتی و جلبکی سبز-قرمز عضویت در مرکز همکاریهای متقابل فوریتهای 	<ul style="list-style-type: none"> وقوع پدیده شکوفایی مضر جلبکی/ پلانکتونی وقوع توفان های شن، خشکسالی، کمبود منابع آب کمبود منابع آب شیرین ناشی از ساخت سد بر روی رودخانه ها و تغییرات آب و هوا

نام کشور	ساختار محیط زیست	اولویت ها	چالش ها
کره جنوبی	وزارت محیط زیست	<ul style="list-style-type: none"> • رشد سبز-اقتصاد سبز برنامه ابتکار رشد سبز در جهت حمایت از اقتصاد سبز • سرمایه گذاری بر روی انرژی های تجدید پذیر • ظرفیت سازی و آگاهی های زیست محیطی • ارزیابی و پایش زیست محیطی • انجام پروژه های مربوط به صندوق زیست محیطی • همکاری های منطقه ای و زیر منطقه ای • مدیریت منابع طبیعی، تنوع زیستی و امنیت زیست محیطی • ایجاد شهر دوستدار محیط زیست 	<ul style="list-style-type: none"> - تغییرات شدید آب و هوا خصوصا در شهرهای بزرگ - ریزش بارانهای اسیدی - آلودگی هوا - استقرار پایگاه دریایی نظامیان آمریکایی و نگرانی شدید مردم از آلوده شدن محیط زیست کره(COP۱۸) ۲۰۱۲
پاکستان	وزارت محیط زیست دولت فدرال	<ul style="list-style-type: none"> • ارتقاء توسعه پایدار • بهره برداری پایدار و مدیریت منابع طبیعی • تبادل کارشناس • تبادل اطلاعات در زمینه حفظ انرژی، مدیریت مواد شیمیایی، پسماندها • کنترل و پایش آلودگی دریایی و مناطق ساحلی • ایمنی زیستی • آلودگی آب و خاک و حفاظت از تنوع زیستی و اکوسیستمی و ذخایر ژنتیک • حفاظت از زیست بوم های بکر وتالابها • تشکیل مراکز آموزشی و تربیتی • برگزاری سمینارهای زیست محیطی 	<ul style="list-style-type: none"> - ازدیاد جمعیت - فقر - جنگل زدایی - رشد امراض گوناگون - آلودگی تاسیسات عمده آبرسانی - کمبود آب - بروز گرد و غبار - تولید زباله های معدنی - صخره های زباله - فرسایش اسیدی و آلودگی آبهای رو و زیرزمینی
مصر	وزارت محیط زیست	<ul style="list-style-type: none"> • اکوتوریسم • فناوری نانو • تغییرات آب و هوا • تنوع زیستی 	<ul style="list-style-type: none"> - جنگ و نزاع داخلی - سد سازی بر روی رودخانه نیل و خطرات زیست محیطی - افزایش زمینهای شور - آلودگی نفتی - از بین رفتن صخره های مرجانی - آلودگی آب ناشی از سموم کشاورزی و مواد - جامد فاضلابها - رشد سریع جمعیت - ریزش بارانهای اسیدی و تهدید منابع آب شیرین - آلودگی هوا

نام کشور	ساختار محیط زیست	اولویت ها	چالش ها
مراکش	وزارت محیط زیست	<ul style="list-style-type: none"> آموزش زیست محیطی Think Tank ایجاد اتاق فکر حرکت به سمت برنامه توسعه پایدار خصوصی سازی توریسم ایجاد فرصت های سرمایه گذاری بر روی بخش صنایع انرژی های تجدید پذیر 	<ul style="list-style-type: none"> بیابانزایی تخریب جنگل ها
لیبی	وزارت محیط زیست	<ul style="list-style-type: none"> نفث و گاز بزرگترین شبکه لوله گذاری زیر زمینی برای عرضه آبهای زیر زمینی در جهان توسعه گونه های هالوفیل صحرایی 	<ul style="list-style-type: none"> جنگ و تخریب شدید محیط زیست سوزاندن چاه های نفتی بیابانزایی و تهی شدن آبهای زیر زمینی منابع طبیعی محدود منابع محدود آب شیرین گونه های گیاهی و نادر جانوری در معرض خطر استفاده از سوخت فسیلی
قطر	وزارت محیط زیست	<ul style="list-style-type: none"> جلوگیری از قاچاق پرندگان و حمایت از حیوانات وحشی و جلوگیری از فعالیت های غیر رسمی که به محیط زیست آسیب می رساند همکاریهای منطقه ای احداث بزرگترین ذخیرگاه طبیعت و بانک ژن در جهان حمایت از گونه های زیستی گیاهی-جانوری در حال انقراض تقویت ذخایر آبی و توسعه شیلات و راه اندازی پروژه های شیلاتی همکاری در رابطه با کنترل و مهار ریزگردهای عربی در منطقه عضویت در مرکز همکاریهای متقابل فوریتهای (MEMAC) دریایی 	<ul style="list-style-type: none"> آلودگی دریا ناشی از منابع گاز و نفت باران های موسمی بیابانزایی وقوع پدیده شکوفایی مضر جلبکی / پلانکتونی وقوع توفان های شن، خشکسالی، کمبود منابع آب کمبود منابع آب شیرین ناشی از ساخت سد بر روی رودخانه و تغییرات آب و هوا
امارات متحده عربی	وزارت محیط زیست و آب	<ul style="list-style-type: none"> کنترل کیفی و پایش آلاینده ها در منطقه دریایی راپمی حفاظت و مدیریت پایدار منابع آبی و شیلاتی سنجش از دور توسط تصاویر ماهواره ای جهت پایش و ردیابی تمامی لکه های نفتی و جلبکی سبز-قرمز آگاهی و اطلاع رسانی زیست محیطی و ترغیب به مشارکت در فعالیتهای برنامه های حمایتی طرح جامع زیست محیطی منطقه ای عضویت در مرکز همکاریهای متقابل فوریتهای (MEMAC) دریا 	<ul style="list-style-type: none"> وقوع پدیده شکوفایی مضر جلبکی / پلانکتونی وقوع توفان های شن، خشکسالی، کمبود منابع آب کمبود منابع آب شیرین ناشی از ساخت سد بر روی رودخانه ها و تغییرات آب و هوا

نام- کشور	ساختار محیط زیست	اولویت ها	چالش ها
جمهوری اسلامی ایران	سازمان حفاظت محیط زیست	<ul style="list-style-type: none"> • تحقق و اجرای اصل پنجاهم قانون اساسی • مقابله با آلودگی هوا و کنترل و مهار پدیده ریزگردهای عربی • مقابله با نابودی جنگل ها و نابودی تنوع زیستی در کشور • افزایش تعداد و سطح مناطق حفاظت شده در کشور • ارزشگذاری اقتصادی محیط زیست • تقویت نقش زنان و تشکل ها در توسعه محیط زیست کشور • ظرفیت سازی و بستر سازی مناسب برای ارتقاء سطح پذیرش طرح مدیریت یکپارچه توسط مدیران • ایجاد بستر مناسب جهت ارتقاء فرهنگ زیست محیطی با تکیه بر قابلیت های آموزشی و پژوهشی • تاسیس صندوق ملی محیط زیست • تشکیل دادگاهی برای رسیدگی به جرایم زیست محیطی کشور و عوامل آلوده کننده • اجرای استانداردهای جهانی در زمینه بهداشت آب، هوا خاک و غیره و استفاده از فناوریهای نوین بیو تکنولوژی ، نانو تکنولوژی در زمینه محیط زیست 	<ul style="list-style-type: none"> - آلودگی هوا و ترافیک طاقت فرسا در کلان شهرها - ریزش بارانهای اسیدی و فرسایش خاک و بیابانزایی - بهره برداری ناپایدار از منابع طبیعی و پایه - دفن نامناسب زباله های شهری و تولید انبوه زباله و پسماندهای کشاورزی، صنعتی و بیمارستانی - تخریب اکوسیستم های خشکی و آبی تالاب ها - آلودگی آب و کمبود آب شیرین در برخی نواحی کشور و از بین رفتن آبخوانها و فرو نشست دشتهای - عدم هماهنگی میان بخشی و عدم انسجام در مدیریت یکپارچه در نهادهای تصمیم گیری و اعمال برخی مدیریت های موازی - فقدان یک بانک اطلاعات جامع در زمینه محیط زیست - عدم توجه کافی به سازمانهای مردم نهاد جهت تحقق اهداف مدیریتی - عدم پایش مستمر و به روز رسانی سیستم مدیریت زیست محیطی - فقدان الگوی بومی مدیریت یکپارچه و پایدار کشور در بخش محیط زیست